

Mindre Meddelelser.

Venezuela hører til de Lande, der er stærkt paa Tale i Evropa paa Grund af dets rige Natur, og fordi det i det væsentlige er uekspløret. En speciel Afsending fra Venezuela har fornylig holdt Foredrag i London om sit Land for at henlede Englands Opmærksomhed herpaa, og da Geografisk Selskab just har modtaget en Samling Specialkort over Republikken Venezuela, der giver en god Oversigt over Landets Topografi, vil vi her give nogle Oplysninger om det.

Venezuela har et Areal af 1 Million km², en Kystlinje paa næsten 3000 km, 32 Søstæder, 8 Havne og 1000 Floder. Det har over 1000 km Jærnbaner. Store Kul- og Olielejer er nylig bleven konstateret i den nordlige og vestlige Del af Landet. I nogle er Arbejdet begyndt; men der kræves fremmed Kapital til den videre Udvikling. Desuden maa der foretages videnskabelige Undersøgelser, hvortil der vil blive Brug for udenlandske Geologer og Ingeniører.

Venezuela producerer Kaffe, Kakao, Kautschuk, Kokosnødder, Copra, Kinin, Bomuld, Petroleum, Asfalt, Kobber, Guld, Fjer, smukke Perler og Garvemateriale.

Hovedstaden Caracas ligger ca. 900 m over Havet og har et tempereret Klima, der ikke er plaget af den overdrevne Hede, som hersker i de fleste Byer saa nær Ækvator. Vi skal nævne nogle Middelterperaturer for Maanederne Januar—December, tagne efter Calligal Observatoriet i Caracas, 10° 30' nordl. Bredde, 66° 55' vestl. Lgd. Højde 1042 m: 18,1—18,2—19,4—20,6—21,7—20,8—20,4—21,0—21,5—20,8—20,6—19,1; Aarsmiddel 20,2, Veksling 3,6, Middel Max. 25,2 og Middel Min. 15° 3 C. En Rejsende, der har besøgt Calabozo (Vest for Caracas), giver en Morgentemperatur fra December—Februar paa 22—25° for Solopgang, 34—35° C. imellem Kl. 1 og 2 Eftm. En Fare for Sundhedstilstanden i Byen har det hidtil været, at den ikke har haft noget ordentligt Kloaksystem. Man har kun haft de saakaldte Quebradas, aabne Grøfter med gruset Bund og irregulære Sider, alle med Udløb i Rio Guaire, en lille Flod, der løber igennem den lavere Del af Byen. Dette System er næsten lige saa gammelt som Byen selv. Endskønt disse Quebradas nu og da renses af Skyregnen, er de selvfølgelig Gemmesteder for megen Smitte, og Regeringen har nu besluttet at indrette et fuldt moderne System i saa Henseende, og det formentes, at flere venezuelanske Byer vil følge efter. Caracas har ca. 100,000 Indbyggere, den har godt brolagte Gader, elektriske Sporvogne, elektrisk Lys, og dens Omegn er blandt de smukkeste i Syd-Amerika. Før en Evropæer begiver sig til et fjærnt Udland, er der intet saa vigtigt for ham som at vide Besked med Klimaet hvoraf hele hans Velfærd afhænger, og det kunde derfor være paa sin Plads her at give nogle faa Oplysninger i saa Henseende: Aaret falder i 2 store Halvdele, den tørre og den vaade Aarstid, eller som Indianerne siger, i Soltiden og Regntiden. Allerede midt i Februar ser man i Dalene i Aragua (Distrikt Syd for Caracas) Skyer trække op ved Nattens Frembrud. I Begyndelsen af Marts tiltager disse, og Luftelktriciteten bliver stærkere fra Dag til anden. I Syd begynder Lynene (uden

Torden); men Hygrometret viser stadig stærk Tørke. Imidlertid begynder de nøgne Træer allerede at skyde friske Blade.

I Indlandet, Øst for Kordillererne, i Merida og Ny Granada, i Venezuelas Llanos og ved Rio Meta imellem 4 og 10° nordl. Bredde allevegne, hvor det fra Maj—Oktober bestandig regner og følgelig den udprægede Vårmetid, der indtræder i Juli og August, falder i Regntiden, har de atmosfæriske Fremtoninger følgende Forløb: Fra December til Februar er Luften uforlignelig ren. Himlen er stadig skyfri, og kommer der tilfældigvis en Sky frem, er den et Fænomen, der beskæftiger alle Indbyggere. Vinden blæser stærkt fra Ø. og ØNØ. Hentmod Slutningen af Februar og til Begyndelsen af Marts er Himlen ikke mere saa mørk blaa, Luftfugtigheden tiltager, og Stjærnerne er til Tider omgivet af en let Taage. Ved den Tid aftager Vindstyrken, Vinden bliver uregelmæssigere, og ofte indtræder Vindstille. I SSØ. trækker Skyerne op, de viser sig som fjærne Bjærge med sparpe Konturer, i Slutningen af Marts ser man dem i den sydlige Horisont, og fra nu af drejer Vinden fra Tid til anden i Vest og Sydvest. Dette er et sikkert Tegn paa, at Regntiden forestaar; den begynder ved Orinoko i Slutningen af April. Himlens blaa Farve gaar over i graat, Luftens Varme stiger stadig, og snart er Himlen tilhyllet af fortættede Vanddampe. Paa Sletterne bryder Tordenvejr løs et Par Timer efter Solens Gennemgang af Meridianen. I Indlandet tordner det sjælden om Natten og Morgenen; kun i visse Floddale med deres særlige Klima forekommer natligt Uvejr.

Tachira og det vestlige Merida har to Regntider, den lille Foraarsregn og den stærkere Sommerregn, der imellem ligger en forholdsvis tør Periode *el veranito de San Juan*. Videre mod Øst gaar ogsaa Regntiderne hen over i én. Over Kordillerernes Nordskraaning og i Skovegnene ved Sydvestbugten af Maracaibo-Søen, ser man i Regnmaanederne særlig heftige Lyn, der oplyser Himlen uophørlig i et Ildhav. Dette Fænomen hedder i Folkemunde *el faro de Maracaibo*. Det tjener Skipperne, der skal over Barren ved Maracaibo til Fører, idet de retter Skibets Stæv mod Lynene.

Staten Magdalene paa Sydsiden af Nevada hører til den hedeste Del af Sydamerika, saaledes har Byerne i Cesardalen den største Hede. Der hersker her en hed Nordøstvind, der bliver varmere, jo længere man kommer nedad. Den kommer ved Middagstid og hører op om Aftenen, hvorunder Temperaturen falder rask med 10° C.

Fuldstændig Tørke uden Dugdannelse har man i Venezuela i 5 Maaneder. *Ole Olufsen.*

Til Sahara. Fra alle Sider strækker Jærnbaner og andre mekaniske Kommunikationsmidler deres Tunger ind mod det mægtige Ørkenland Sahara, og lang Tid vil der sikkert ikke hengaa, før vi kører ad Jærnbane fra Algier igennem Sahara til Guinea Bugten. Sahara byder ikke væsentlige Hindringer for Jærnbaneanlæg. Kun Flyvesandsstrækninger og Chotter er absolutte Hindringer; disse Strækninger er ganske vist store i

Areal, men paa den anden Side ogsaa for Tiden uden økonomisk Interesse. Den største Del af det sahariske Højland har fast, stenet Bund, og Vandspørgsmaalet synes ved de artesiske Boringer og gamle Brønde ikke særlig vanskeligt at løse. I Nord fra Algier over Biskra har man allerede siden Efteraaret 1914 kunnet køre med Bane lige til Randen af den mægtige Flyvesandsørken El Erg, og det er Hensigten at forlænge denne Bane videre fra Temacine mod Syd. Fra Syd kan man siden 1918 fra Lagos i Nigeria (engelsk) ved Guineabugten køre med Bane til Kano, og derfra er der regelmæssig Autofart til Zinder, alt-

saa ind i Sahara til Steder, hvortil de Opdagelsesrejsende for faa Aar siden med Møje og Livsfare kæmpede sig frem

De, der paa denne lette Maade ønsker at kaste et Blik ind i det store Ørkenland, maa belave sig paa ikke alene meget høje Lufttemperaturer, over 60° C. om Sommeren, men navnlig paa Overgangene til de lavere om Natten; ja selv om Dagen, naar Solen brænder ned over det gulgraa Jordsmon, kan de berygtede Sahara-Vinde føles saa kolde, at man maa medføre en god Vinterudrustning for at kunne staa dem imod, og det baade Vinter og Sommer.

Ole Olufsen.

Literaturanmeldelser.

D. W. Johnson: Shore Processes and Shoreline Development. New York, 1919. John Wiley & Sons. (587 S., 73 Tvl.)

For den, der vil studere Strandbreddens Dannelser nærmere, er denne Haandbog en uvurderlig Ledetraad, der langt overgaar, hvad der hidtil i Haandbogsform er skrevet om dette Emne, i Fylgdighed og systematisk Præcision. Mens hvert Fænomen for sig faar en fyldig Behandling i et ofte malerisk Sprog, holdes de enkelte Fænomener dog klart ude fra hinanden ved de udmærkede Dispositioner, der stadig ledsager Fremstillingen, og der lægges megen Vægt paa en eksakt Terminologi; de forskellige anskuelige Ord er det dog desværre næppe altid muligt at finde nogen tilsvarende, vel egnet dansk Benævnelse for.

Bogen er inddelt i ti Kapitler, der, hver for sig begynder med en »Advance summary«, en Angivelse af, hvad der skal behandles, og ender med et Resumé og en Literaturfortegnelse.

1ste Kapitel handler om Bølgebevægelsen; de almindelige Bølger (»waves of oscillation«, Svingningsbølger) beskrives udførlig i Henseende til Størrelse, Form, Hastighed o. s. v., og der beskrives dernæst en Del forskellige andre, delvis mindre almindelig kendte Former, saaledes som »waves of translation« (Bølger, hvori Vanddelene bevæger sig fremad), Jordskælvs- og Tidevandsbølger, »staaende Bølger«, et ejendommeligt og sjældent Fænomen, og endelig »Grænsebølger«, som fremkommer, hvor Vandlag af forskellig Beskaffenhed ligger over hinanden.

2det Kapitel handler om Bølgerne Virkninger;

der gives Eksempler, ledsagede af gribende Billeder, paa den Magt, Bølgerne er i Stand til at udøve; der nævnes f. Eks., at de har flyttet en Betonmasse paa 2600 Tons Vægt, og ligeledes Eksempler paa Brænding af over 200 Fods Højde.

3die Kapitel handler om Strømningerne, og der beskrives en Mængde forskellige Arter af disse, af hvilke de vigtigste her skal nævnes. Bølgestrømninger, de velbekendte, af Bølgeslaget frembragte, der som Hovedresultat transporterer Materiale ind mod Stranden og i mange Tilfælde ogsaa langs denne; Tidevandsstrømme, Vindstrømme, planetariske Strømme (de store Strømsystemer i Oceanerne) o. m. a.

4de Kapitel handler om Kysternes Terminologi og Inddeling; foruden den udførlige Terminologi over de forskellige Bælter i Kystprofilen og Aflejringerne, der ledsager enhver normal Kyst, er det væsentlige her Inddelingen af samtlige Kystformer i 4 Hovedtyper, som nærmest maa betegnes som Sænkningskyster, Hævningkyster, neutrale og sammensatte Kyster.

5te Kapitel handler om det meget vigtige Forhold, hvorledes Kystprofilen dannes; særlig Betydning har dette ved Sænkningskyster, hvor Dele af Jordoverfladen, der ikke tidligere har været paa-virket af Havet, udsættes for dette. Der skildres her, gennem de forskellige Stadier, hvorledes Havet gradvis æder sig ind gennem Landet, og mens det fra andre Sider gøres gældende, at der snart maa sættes en Grænse for denne Virksomhed ved Bølgeslagets mindskede Kraft, efterhaanden som der dannes en jævn Undervandsflade udenfor Kysten, søger Forfatteren at vise, at Havets Magt praktisk